

Hvor krevende er det egentlig å åpne data?

Hanne Rasch, Fiskeridirektoratet

NOKIOS konferansen
Trondheim 28. oktober 2014

Bare vondt i viljen?

FISKERIDIREKTORATET

Mange skjær i sjøen:

- Masse ekstra arbeid
- Er kvaliteten god nok
- Ubehagelig å bli kikket i kortene...noe å skjule??

Hvor langt tør vi å gå?

FISKERIDIREKTORATET

Dette har
Fiskeridirektoratet tatt
sjansen på å legge ut

<http://www.fiskeridir.no/statistikk/aapne-data>

Hva kan skje da?

FISKERIDIREKTORATET

- misbruk av data
- innsidehandel (virkelig?)
- erstatningskrav
- brudd på krav om informasjonssikkerhet

Hva er viktig?

Målet vårt:

- **Alle viktige data direkte og effektivt tilgjengelige for brukerne med oversikt over data og forklaringer om data og om beslutningsprosessene**
- **Grunnlovens §100 ...staten skal føre en åpen, offentlig samtale – demokratisk grunnprinsipp ....**
- Samtidig:
- Ingen må lide skade .....

Informasjonssikkerhet

- Litt baksiden av medaljen...den kjedelige sannhet.
..jo mer vi åpner opp jo mer må vi sikre..

KRAV:

konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet

Innbyrdes motsetninger...vi må ta hensyn til alle elementene

Budskapet i grunnlovens § 100

- Vanskelig å nå ut i etaten om at dette handler om demokratiet og nok innsyn/info til å kunne ha reell ytringsfrihet på et tidlig NOK stadium!!
- Og at støttedokumenter og forklaringer om beslutningsprosessene er vesentlig..
- Snakker helst om ..tilgang til datasett
- Lettere å se dersom en stiller seg på yttersiden som aktør som ønsker å se inn..når en fikk avslag på hyttesøkanden

Skjerming versus åpne data – "pending" debatt – **ikke eksakt vitenskap!**

- *Trenger en manual som sikrer lik behandling der informasjon må skjermes eller tilrettelegges*
- Personopplysningsloven – gjelder enkeltindivid
"The right to be left alone" og Datatilsynet – utvikling
- Foretningshemmeligheter
- Kontrollinformasjon, strategi etc
- **Ved tvil (der loven ikke er helt klar) skal det være en interesseavveining – samfunnsinteresser opp mot den enkelte bedrift/enkeltindivid**

Tungt å få dette inn i holdninger!

Definisjon Åpne Data

- Vi har laget vår egen definisjon med utgangspunkt i Grunnlovens § 100
- **Med åpne data mener Fiskeridirektoratet at data skal være synlige, effektivt tilgjengelige i egnede format og med metadata og andre forklaringer om prosessene bak dataene slik at borgerne gis nok informasjon til å delta i de demokratiske prosesser iht. Grunnlovens § 100.**

Hva må til?

- **3-4 år - tar tid!!**
- Etablering av NLOD først – DIFIs kjøreregler godt utgangspunkt - [se fiskeridir.no](http://fiskeridir.no)
- Kartlegging og klassifisering av data for nettsiden og internt - fiskeridir.no
- Manual for saksbehandling av innsyn i saker i grenseområdet - [delprosjekt pågår](#)
- Endre databasestruktur slik at tilgang kan etableres fra yttersiden - [delprosjekt pågår](#)
- Mer data ut med forklaringer - [se bl.a. statistikkbank, fiskeridir.no](#) - [arbeid pågår!](#)

Prosess og delprosjekt for å oppnå mer åpne data (2)

- Innfasing av nytt formidlingsverktøy og metadata (datadokumentasjon) – arbeid pågår
- Tilgang for andre off.organ (kystvakt, skatt...) – arbeid pågår
- Innfasing av "Min Side"-teknologi for næringsaktørene – er på planen
- Kontrakter og manual for Data til forskning – se fiskeridir.no
- Informasjonssikkerhet (ikke bare Datatilsynet !) – nystartet delprosjekt

Fiskeridirektoratets system for gradering av informasjon

- *NB! Forhåndsklassifisering skal som hovedregel ikke skje, men kan gjøres når det er opplagt!*
- GRUPPE **GRØNN**: Offentlig informasjon
- GRUPPE **GUL**: Ligger i grenseland og må derfor saksbehandles. Innsynsbegjæring må benyttes og merinnsyn må vurderes, videre samfunnsnytte opp mot behov for den enkelte
- GRUPPE **RØD**: Særlig behov for skjerming hjemlet i lov; tilgjengelig for autorisert personell som er gjort oppmerksom på at informasjonen må behandles med særlig forsiktighet med formål kontroll, forskning, politisaker etc.
OBS! OBS! Informasjonssikkerhet!!

Viktig del – påvirke holdninger i etaten!

FISKERIDIREKTORATET

- Vil kunne forebygge ulovlig virksomhet
- På sikt kostnadseffektivt for alle parter
- Gir større grad av sikkerhet om gjeldende regelverk følges for leder og saksbehandler, fordi en ved å legge ting synlig må ta stilling til en rekke uavklarte forhold, se på kvaliteten osv.
- **Vår forvaltning tåler dagens lys!**

Åpne opp og sikre hånd i hånd

FISKERIDIREKTORATET

LITE sexy; MEN NØDVENDIG

- Å åpne forvaltningen med tilgjengelige data, informasjon om hva vi har og hvordan vi beslutter på nettet gir **økt risiko**

Vi må parallelt jobbe med:

- informasjonssikkerhet
- kvalitet
- sikre seg juridisk

Det er litt tung prosess å åpne opp offentlige data

- **To små skritt frem og et tilbake..?**
- Lederne redde for at kvaliteten ikke er god nok eller at transparens fører til mer arbeid...og det gjør det (i hvert fall inntil vi får alt ut på nettet)
- Ubehagelig å bli kikket i kortene
- Tungt å endre rutiner for alle
- Total holdningsendring; vant til å tenke – HVORDAN KAN VI GREIE Å HOLDE DET UNNA
- Uvant å tenke at vi har ansvar for å serve andre enn våre brukergrupper
- Utrettelig arbeid ..
- **Det går sakte, men det går fremover !!**